

"VOVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошенням редакції не відповідає.

За кождої намітки адреси налітати 10 центів.

3 Канадні налітки пошти покласти гроші на т. зв. Foreign Money Order.

Вед. "Свобода" Brgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: Brgen 4-1016.

Адреса: "VOVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

"АНТИДЕРЖАВНІ ДІЇ".

ІТАЛІЯ ТА ФРАНЦІЯ В ЗАГРАНИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ. ІТОЖ

НІ СЛІДУ ГОЛОДУ.

Ми вже не раз опрокидали на тім місці ті інформації, які подавав про Світові більшовицький симпатик, Волтер Дюренгі, кореспондент "Ди Нью Йорк Таймсу", однієї з найбільш американських газет. Його настанувки, Герольд Дені, йде, як бачимо з його останніх дописів, утертою стежкою свого попередника. Як Дюренгі, так і він ідуть, куди його поведуть. Тому й не дивно, що як його й заведуть до колхозу, то до такого, який держав на показ для туристів і таких кореспондентів як Дені, то він не побачить ніякого голоду. Для нього Україна являється далі казачим краєм, що тече медом і молоком. Він добачить ковбасу та чарку, печене чи яке там поросся, але не добачить доведених до розлуки людей, ні попухлих та вимираючих з голоду.

Отакі кореспонденції це глум над українським народом. Це глум над людською цивілізацією, коли хтось розписується про "бенкет" там, де люди гинуть з голоду, або де ще не заросли могили по тих, що погинули з голоду.

Та такі кореспонденції доходять до Америки. Ось такі звіти надсилають до демократичної країни з царства дикунів і сарпанів. Чи можна це збути мовчати?

В Європі є мала країна, Швейцарія, одинока остою дісного демократизму. Преса тої свободолюбної країни переповнена від років жалючими звітами про совітське пекло та про голод у Світовій, а зокрема про голод на Україні. Коли уряд цієї країни мав заняті становище щодо прийняття Світові у членів Ліги Націй, то Союзу Швейцарська Рада дала як це так відповідь: "Не розмовляймо з злочинцями". І ціла преса отсеї демократичної країни станула солідарно за урядом, бо така постава була дійсним виразом цілого населення краю.

Америка це теж демократична країна. І тут теж нарід є назагал проти совітських варварів. Тому і тут, якщоб повести відповідну кампанію, можна вилунити і на американську пресу, щоби вона не допомагала Совітам поширювати їхні брехні та не докладала тим своїм рух до організованого Світового голодового терору.

Українські громадяни, як і наші організації з таких центрів, де посягається така інформація про Україну, як ті, що їх подає Дені, повинні заперечувати перед видавництвами, що передають такі неправдиві вісті. Видана "Об'єднанням" англійською мовою книжка про "Голод на Україні" може тут стати в пригоді. Дотого наші часописи подає раз-у-раз короткі нові матеріали щодо цього. І буде далі їх подавати. Тільки треба загалом те все використати.

Володимир Ленський, У. С. С.

В "СОЮЗНИЦЬКИХ" ТАБОРАХ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ ТА ІНТЕРНОВАНИХ

(19)

Полонувці говорять генерал-поручник Зелінський про військово-станційне студентство. Обіцяє прийти з допомогою у звільненні з таборів. Це прилядає їм легше, бо Полонувці: табори поступово звільняються. Тому він буде перегорювати в польських міністерствах у ці справі. Генерал говорить про ладнає поведінку Полонувців, що тепер убогаються про ласку Карахан та інших московських заувислих. Про своїх віршачих союзників забули, бо навіть не мають часу про наші справи балакати. Польське військово-міністерство сміється зі свого закордонного міністерства, якщо воно намагається інтерв'ювати у наший справі. Таке лише мірне, ладальське обличчя "союзника". Пласудський нашірє нашірє ладувати табори. Тепер має їх бути тільки три: Александрів, Каліш, Стріжків. Полонувці деморалізують "дорешти збожжаних таборів" тих, що намагаються розширяти єдність та державний центр. Кожний та таборів може тепер безопереджено звертатися до першої

Комуністичні часописи на Україні переповнені загрозами й постановами проти тих комуністів, що допустилися "протидержавної діяльності". На перший погляд можна подумати, що "державні зрадники" понаважили до комуністичної партії і продають її таємні закордонні агенти. Присланий із Москви на Україну диктатор Постишев зробив ще торік "чистку" і повняв за комуністичної партії всіх "прихильників закордонної інтервенції" та, "запровадивши німецько-польського фашизму" — Букшівних, Річичких, Авдєвних, Баданів і інших комуністів українського роду. Вони не догодили Москві, і тому з них зроблено "агентів Пласудського й Гітлера".

Треба зазначити, що в р. 1933 настав кінець і такій малій автономії комуністичних організацій в СССР.

Комуністичні організації в містах, і особливо по селах, поставлено в залежність від начальників політичних відділів. Начальники політичних відділів мають диктаторський владу над людністю і над комуністичними партійними організаціями. Політичні відділи створено головно для того, щоб зломити спротив поодиноких комуністичних організацій, який вони виявляли при так званих хлібохаздах. Сталін писав на Україну своїх надійних начальників п-ліввідділів і звелів їм брати все з живого й мертвого.

Минув рік. Голодний 1933 рік непомітно перейшов на пісний рік 1934. Москва налягла на політвідділи на Україні, щоб вони боролися за хлібохазду. Ще в квітні 1934 р. центральний комітет всесоюзної комуністичної партії постереджав своїх підлеглих, щоб селяни будуть не давати державі збіжжя і будуть при тім посилювати на "несприятельні кліматичні умови".

Дійсно, на Великій Україні була 1934 р. велика посуха. На Україні неврожай. Хліба нема. Це мусили побачити також Сталінові вислані на Україну — от ці начальники політвідділів. Кермачі комуністичних політичних відділів на Одещині й на Дніпропетровщині поклади починають не викону-

вати наказів Москви. Київський "Комуніст" із 1. вересня 1934 р. скаржиться на саботаж "куркульських і націоналістичних недобродіїв", зазначає, що начальники політвідділів "хорять на курчуху саботажу". Не добувають ворожих діл". Наприклад, начальник політвідділу єнішовського району, Полюхович, "давав" наставити більше на "вирощування хліба". В районі Знам'янки секретар комуністичного комітету, Завальський нібито заявив: "Тільки деяка частина колгоспів зможе виконати план". Таких самих "протидержавних злочинців" допустився начальник політвідділу в домашківському районі, Волошин, бо він дав наказ колгоспникам "господарством, щоб вони не давали вже збіжжя совітській державі". Голова скависького районного комітету на Одещині, Шенелєв, "дає від когоспу до колгоспу і пропонує хлібохазду примусити зовсім". Тесме дає, який й по інших областях України. "Комуніст" з 3. вересня пише, що на Дніпропетровщині багато з визначних комуністів хотіли "загрожувати темпо хлібохазди на всякий випадок прикрити хліб у колгоспних коморах, зачекати й здавання його державі".

В криворізькому районі начальник політвідділу, Шмаков, звертає підводи зі збіжжям на до колгоспів. Начальник області секретар районного партійного комітету в Білій Луці, Роговський, дає селянам накази, "не вивозити хліба державі". Начальник дніпровської області земельної управи, Підгалець, видає при тім селяни наказ до всіх луск плідників, щоб вони в першу чергу дбали за збирання зерна на засів. "Комуніст" з 2. вересня пише, що цей наказ Підгалець суперечить постанові партії, бо "першою задачею є виконання хлібохазди державі". "Комуніст" повідомляє, що за антидержавні дії Роговського виключено з партії, а Підгалець уделено суворо догану.

Так Москва свідомо й плянує жев Україну до голоду й вимирання.

С. Н.

Довгий час між Францією й Італією після світової війни було тихо, але постійне суперництво, і навіть ворогування.

Ця ворожнеча зблизилася після приходу до влади в Італії фашистської диктатури під проводом Муссоліні. Італійці почували себе покритими після світової війни мирними договорами. Аджже головну частину здобичі після перемоги над Німеччиною взяли собі Франція й Англія, Італія дісталося дуже мало. Недовдоволення проти союзників у часі після світової війни було в Італії таке велике, що Італійці почали буже наближались до Німеччини й Угорщини. Муссоліні став був у міжнародній політиці речником реалістичних мирних договорів. Німеччина й Угорщина все мали піддержку з боку Італії, коли виступали з протестами проти мирних договорів — версайського та трианьонського. Муссоліні дуже прихильно ставився до фашистського руху в Німеччині. Німецькі проводники фашизму — Гітлер, Герінг, Гебелс — були учасниками Муссоліні; вони все мали від нього поради, які він весті боротьбу за владу націонал-соціалістичної партії в Німеччині. Пригадуємо, що ще в травні 1933 року, на відкритті німецького парламенту, державний канцлер Гітлер дуже щирими словами говорив про Італію та про її диктатора Муссоліні, дякував йому за прихильність і признав до Німеччини. І в самій Італії вірили, що співність політичної ідеології фашизму та націонал-соціалізму приведе обидва держави до щесливих взаємин. Але скоро виявилось, що шляхи заграничної політики обидва фашистських держав різно розходяться. "Діаблоком спору" стала Австрія. Гітлер хоче прилучити Австрію до Німеччини. Муссоліні боїться австро-німецької задухи, як огню, бо Німеччина, після прилучення Австрії, може звернути свої претензії також до полудневого Тиролю, що його дістала Італія після світової війни. Коли Муссоліні побачив, що Німеччина хоче здійснити задуку з Австрією, то він не завагався буже навіть підняти своє військо на австрійську границю.

що підчас відомого повстання австрійських націонал-соціалістів у липні 1934 р. І колібо Гітлер послав німецьке військо на австрійську територію, то італійське військо силою боролось з ним, самостійно Австрію. В липні дуже мало бракувало до того, що в Європі вибухла би війна між двома фашистськими державами: Італією й Німеччиною.

Від серпня літа цього року бачимо зручний зворот в італійській заграничній політиці. Італія йде у всіх головних питаннях європейської політики разом з Францією. Проти німецького соборництва твориться єдиний італійсько-французький фронт. Франція настільки певна італійської прихильності, що переслає свою воєну флоту з Середземного моря на Атлантику. Франція й Італія з однаковим зав'язанням.

ЧАСОВИЙ ЗВІТ ОБ'ЄДНАННЯ

(За вересень 1934)

І. ПРИХІД:

З перенесення . . . \$ 68.64

Прихід у вересні . . . 1,700.81

Разом . . . \$1,769.45

II. РОЗХІД:

а) Висвідка до краю:

- 1) Визвольна боротьба . . . \$1,050.00
- 2) Повенням . . . 225.00
- 3) Читальним у Вороблику Шляхоцьким і Вороблику Корольовським . . . 107.00
- 4) Інваліди . . . 50.00
- 5) Політичні в'язні . . . 50.00
- 6) Музей Визвольної Боротьби . . . 35.00
- 7) Письменникам . . . 40.00
- 8) Народний Дім у Синьківщині . . . 25.00
- 9) Родний пок. Біласа і Данилишина . . . 25.00
- 10) Преса . . . 20.00
- 11) Кошти телеграфічної й звичайної пересилки та листів . . . 12.16

б) Почтова скринька . . . 4.00

в) Уддержання канцелярії . . . 25.00

Разом . . . \$1,668.16

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід . . . \$1,769.45

Розхід . . . 1,668.16

Остатється в касі Об'єднання з кінцем вересня 1934 року . . . \$ 101.32

Об'єднання Укр. Організацій в Америці.

нео мусить бути: Українська Соборна Самостійна Незалежна на Державу. Зізд осуджує всі оккупантські посягання на нашу батьківщину.

"Зізд знає ціле українське студентство до об'єднання в одну всеукраїнську громаду. Зізд постановляє, що він стоїть на ґрунті національної культури та повної державної соборності й незалежності України і ці безумовно національні постулати постановляє прийняти в основу своєї. Українська конференція таборів студентів визнає до повної консолідації всього українського студентства та утворення всеукраїнського центрального провідного органу — централу".

Ці резолюції старались деякі члени: варшавської громади "загладити", особливо в словах: "оккупация" і "т. п.". Однак табори представники, а найбільше наша найкраща група з Каліша зломилася всьому "опір". Ми рішили, що в таборі зникнуть безсермезно всякі хочби наміри, які найсильніший спроби угодовних ухилили. І прийняли. Для нас одна-єдиноким виді — це Україна!

31. VIII. Перевірив управління. Вийшли самі бові хлопці. Вечором прийняті всі делегати в амбасадора Ми-

хайлові. Прибули ген. Зелінський, міністри Лукасевич, Зайців, редактор Сапко-вський і інші. Посол Михайлів сказав, виразно, що коли ми самі не піднімемо повстання, то Європа певне нам не допоможе. Вона швидше або пізніше погодиться з більшовиками. Все тепер роздає Красін на концесії на всі боки, а це при-мандо капіталістів заходу! Міністер Зайців дав образок відомості, серед яких доведеться студентству, в Польщі вчителю та працювати. Знання полських умов життя та наука припадає нам у будучині в польській державі. Звертали треба збільшувати увагу на практичні знання, досвід та товариські пожиття. "Резолюції мають практичний вказівки про творчість власної кооперації".

Готина, приїхав Михайло приїхав. Але ж у перекладі "Можливо" та пошкани Варшави протинулася до Варшави.

Красну візантійську будувати. Мусить висаджувати динаміт, бо дуже тверді камні будови.

3. IX. Вертаємося в Каліш та продумуємо над постановами зізду. Треба організувати самопоміч, бо мало наді, держати допомогу від уряду.

6. IX. Мушу нині виходити з табору, бо треба нас вивести. Там же нас важке виконати. Проішлося з доробом та варшави спільної боротьби. Жамею собі стрінується небагато з крисами в руках, які ми заразом беремо. Стелитися наші ішлих боротьби, важкий, але милий. Нові несподіванки певні, бо на це рішається.

Та про те докладніше на своїй кімнаті.

Кінець.

ДИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

о. А. Р., Гарра, Окагома. — Як надіслася вистинка з американських газет до помічника в "Свободі", то треба подати назву часопису і дати, в якій була новинка.

Допомоговий Комітет Голудуцій України при Союзі українців: У звіті, проголошеному в "Свободі" з 24 вересня, має бути: Френсіс Зибішнічича \$2.50.

Отже літак, що бажає в
хвилині падаючі миттєві, м
стіться нагоди їх вимину
що жовнір, котрий пробує
хвилині кулю, або той єписк
у поговорці, що ходив по
сі поміж дон.

ПРИБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КІНАТИ ДО ВІНАЙМУ
(НЕ УМЕЇВЛОВАНИ).
Автоматичні 2—3 кімнати з
випісненням. Прості пристрої для
випіснення до: DANIEL NICK, Real Estate,
115 St. Mark's Pl. New York, N.

ДО ВІНАЙМУ
4 кімнати, модерні улаштування, прості
пристрої, Голландія, вільна парковка,
адресу, —
ПОТРІБНО українські, французькі, італійські
мови, знання, говорити по англійськи,
англійськи, домішні роботи, вільна парковка,
вільні в'їзти паргати. Мити, вільна парковка,
модельні (reference) італійські, французькі,
італійські, до: 319 York St., Jersey City, N.

СТІНКИ КАМЕНДА

Для істориків | різного
продамо по 8 ц. | вишше цв

ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ ПЕРЕКОНАТЕЛЯ.
Каталог всіх календарів і більше інформації вислаємо кожному за бажанням. — Пишіть:
UKRAINIAN BAZAAR,
2248 Grayling Ave.,
DETROIT, MICH.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 поноводили і від 6—5 вв
В неділю після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
 (мешкє 9. і 10. уя.)
TEL. ALGONQUIN 4-8625.
 Урядові години: рано від 10 до
 11, ввєчє від 6 до 8, а в недєлю
 пєсля умови.

БОЛІ НІГ
Розширення жолт, опухнення н
запалення м'яз, усякі недомогани
ніг, як і гостець
(РЕВМАТИЗМ)
можна шляхом відкачування лікві
вищими **ЕВРОПЕЙСЬКИМИ** мет
дами. Лікування без операції
Осладження безплатне. — Гомери
по українськи. — Приймає ш
денно від 2 до 6 поповоду а п
неділок і в четвер від 2 до 6

DR. ВЕНЛА
ЕВРОПЕЙСКИЙ СПЕЦИАЛИСТ
28 West 89th St., New York City

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАИНСКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦІХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2563

1) Мислючий
2) Кладочка
3) Бо війна — війною
4) Тьох—тьох.

Пісні ці видада накладна "Червона Калина" у Львові.

Ціна чотирьох пісень 25 центів

Головний склад на Америк
книгарні:

"SVOBODA"

PO BOX 344

1-53 Ontario St., New York 17, N.Y.